

Kommunstyrelsen

SOU 2018:62; Kamerabevakning i brottsbekämpningen – ett enklare förfarande

Yttrande över delbetänkande av kamerabevakningsutredningen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar förslaget yttrande över SOU 2018:62; Kamerabevakning i brottsbekämpningen.

Sammanfattning

I betänkandet föreslås att tillståndsplikten för kamerabevakning tas bort för brottsbekämpande myndigheter som Polismyndigheten, Kustbevakningen, Säkerhetspolisen och Tullverket. Det konstateras att behovet av kamerabevakning har ökat, bland annat till följd av terrorhot och kriminalitet och otrygghet i utsatta områden. Utifrån nya dataskyddsförordningen finns det idag ett långtgående integritetsskydd för enskilda oberoende av om en myndighet har tillstånd eller inte för att kamerabevaka. ’

Av det föreslagna yttrandet framhålls att det är positivt att tillståndsförfarandet förenklas. Den administrativa bördan i kombination med bristande effektivitet får inte utgöra hinder för en effektiv brottsbekämpning. Det konstateras även att kamerabevakning inte får ersätta polisiär närvaro i lokalsamhället. Däremot kan kamerabevakning utgöra ett viktigt och ibland avgörande komplement till polisutredningar.

Ärendet

Utredningens uppdrag har gått ut på att föreslå åtgärder som kan underlätta kamerabevakning som sker i brottsbekämpande syfte. Syftet är att säkerställa att myndigheternas möjlighet att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller att utreda brott och att skydda mot samt förebygga och förhindra hot mot den allmänna säkerheten, ska vara flexibel och verksamhetsanpassad.

Under 2018 har både nya kamerabevakningslagen och nya dataskyddsförordningen trätt i kraft vilket innebär regleringen kring kamerabevakningen förändrats till stor del. Det nya regelverket kring kamerabevakning innebär kortfattat att färre behöver söka tillstånd för

kamerabevakning samtidigt som det ställs krav på att den som vill kamerabevaka själv ser till att följa reglerna i dataskyddsförordningen respektive brottsdatalagen. Nya dataskyddsförordningen stärker integritetsskyddet generellt för enskilda. Myndigheter och andra som utför uppgifter av allmänt intresse behöver enligt den nya lagen tillstånd för kamerabevakning, om de bevakar en plats dit allmänheten har tillträde. Uppgifter av allmänt intresse kan till exempel vara privat hälso- och sjukvård, privat skolverksamhet, kollektivtrafik, järnvägstrafik och flygtrafik. Privat verksamhet, som inte utför en uppgift av allmänt intresse, behöver inte längre tillstånd för att kamerabevaka.

Förslagen i betänkandet i stort

Behov av enklare regler

I betänkandet lyfts behovet av att framför allt Polismyndigheten men även Kustbevakningen, Säkerhetspolisen och Tullverket har behov av förenklade regler vid kamerabevakning som verktyg i den brottsbekämpande verksamheten. Det kan gälla till exempel i fråga om organiserad brottslighet, kriminalitet på särskilt utsatta platser eller områden och terrorhot. Nuvarande tillståndsförfarandet medför en administrativ börda och att effektiviteten i den brottsbekämpande verksamheten motverkas, såväl nationellt som internationellt. Ur ett europeiskt perspektiv är det även ovanligt med ett tillståndskrav.

Sedan tillståndskravet inom kamerabevakning tillkom har behoven av kamerabevakning i den brottsbekämpande verksamheten förändrats. Skyddet för den personliga integriteten har stärkts senast genom den nya dataskyddsförordningen. Dataskyddsförordningen ger ett förebyggande skydd vid kamerabevakning och dessutom ett starkt integritetsskydd under tiden som en bevakning pågår. Utifrån att integritetsskyddet har stärkts så föreslår utredningen att tillståndsplikten ska tas bort för de brottsbekämpande myndigheterna.

I utredningen förs ett resonemang om att ersätta tillståndsplikten med en anmälningsplikt. Det konstateras dock att en anmälningsplikt, ur ett administrativt perspektiv, inte utgör en förenkling för berörda myndigheter. Det konstateras även att en anmälningsplikt inte heller ger ökade förutsättningar för att Datainspektionen snabbt kan agera vid tillsyn. Integritetsvinsterna med en sådan anmälningsplikt är därmed begränsade och bör därför inte införas.

Integritetsskydd genom den så kallade överviktsprincipen

Den gällande principen inom kamerabevakningslagstiftningen anger att kamerabevakning endast får bedrivas om intresset av sådan bevakning väger tyngre än den enskildes intresse (den så kallade överviktsprincipen). Principen tydliggör att integritetsaspekter är en självklar del av bedömningen av om en kamerabevakning är tillåten eller inte. I syfte att bibehålla ett starkt integritetsskydd får myndigheterna även fortsättningsvis kamerabevaka endast om intresset av bevakning väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli bevakad. Samtidigt som överviktsprincipen förslås vara kvar så föreslås även att intresseavvägningen ska göras av myndigheterna själva. Detta skiljer sig från dagens tillvägagångssätt där beslut fattas av en tillsynsmyndighet. Som säkerhetsåtgärd, för att behålla rättssäkerheten, föreslås att myndighetens intresseavvägning ska dokumenteras så att tillsynsmyndigheten kan

kontrollera att överviktsprincipen efterlevs. Om inte ska en sanktionsavgift betalas av den kamerabevakande myndigheten.

En förändrad tillsyn inom området

När tillståndsförfarandet tas bort kommer Datainspektionens tillsyn att förändras på så sätt att tillsynen i högre grad kommer att vara kontrollerande i stället för förebyggande. Datainspektionen kommer ha samma befogenheter som i dag vilket innebär att tillsynsmyndigheten kan ge råd, rekommendationer eller påpekanden. Datainspektionen kan även förelägga en personuppgiftsansvarig att vidta åtgärder för att behandlingen ska bli laglig eller förbjuda fortsatt bevakning om bristen är allvarlig.

Förslag på yttrande

I juridik- och kanslienhetens förslag till yttrande framhålls att det är positivt att tillståndsförfarandet förenklas. Den administrativa bördan i kombination med bristande effektivitet får inte utgöra hinder för en effektiv brottsbekämpning. Det konstateras även att kamerabevakning inte får ersätta polisiär närvaro i lokalsamhället. Däremot kan kamerabevakning utgöra ett viktigt och ibland avgörande komplement till polisutredningar.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser för kommunens del.

Konsekvenser för barn

Att det blir enklare att påbörja kamerabevakning förväntas leda till en ökad användning av metoden och material från kamerabevakning kommer då i större utsträckning att kunna användas för utredning och lagföring av brott. Detta bör ge positiva konsekvenser för utredning vad gäller bland annat brott mot barn, vilket ökar sannolikheten att dessa brott kan utredas och lagföras.

Bilagor

1. Sammanfattning av betänkandet och författningsförslag
2. Förslag till yttrande

Anders Fredriksson
Tf enhetschef
Juridik- och kanslienheten

Anneli Sagnérius
Kommunjurist
Juridik- och kanslienheten